Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17369

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i (DGÖ), bireylerin spesifik olarak **beden e?itimi dersi** ortam?nda sergiledikleri anl?k güdülenme biçimlerini ölçmek amac?yla Durumsal Güdülenme Ölçe?i'nin (Situational Motivation Scale - SMS) Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerli?i ile güvenirli?i test edilmi? halidir. Ölçek, temelde Öz Belirleme Kuram? (ÖBK) çerçevesinde yer alan dört temel güdülenme alt boyutunu de?erlendirir: **?çsel Güdülenme**, **Özde?imle Düzenleme**, **D??sal Düzenleme** ve **Güdülenmeme**. Toplam 16 maddeden olu?an bu uyarlama çal??mas?, Da?dan-Ada ve arkada?lar? taraf?ndan 2012 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Durumsal Güdülenme, Beden E?itimi, Öz Belirleme Kuram?, Güdülenme Ölçe?i, ?çsel Güdülenme, D??sal Düzenleme, Güdülenmeme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Elif Nilay Da?dan Ada, F. Hülya A?ç?, F. Zeynep Kazak Çetinkalp, M. Emin Alt?parmak.

Amaç

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin beden e?itimi etkinliklerine kat?l?m s?ras?nda hissettikleri anl?k (durumsal) motivasyon seviyelerini ve türlerini tespit etmektir. Bu ölçek, ara?t?rmac?lara ve e?itimcilere, ö?rencilerin aktiviteyi ne ölçüde keyif için, ne ölçüde ki?isel de?erleri için veya ne ölçüde d??sal bask?lar nedeniyle gerçekle?tirdi?ini anlamada kantitatif bir araç sunar.

Uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac?, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?n?n Türk örnekleminde, özellikle **beden e?itimi dersleri** ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? test etmektir. Bu sayede, spor psikolojisi ve e?itim bilimleri alan?ndaki çal??malar için sa?lam bir zemin olu?turulmu?tur.

Yap?

Ölçek, güdülenmeyi, bireyin davran???n? düzenleme biçimine göre s?n?fland?ran Öz Belirleme Kuram?'n?n bir yans?mas? olarak dört alt boyuttan olu?ur. Bu boyutlar, güdülenmenin en otonom (içsel) biçiminden en kontrol edilen (d??sal) biçimine ve güdülenmenin yoklu?una kadar uzanan bir süreklilik üzerinde yer al?r.

?çsel Güdülenme: Merak, zevk ve doyum nedeniyle yap?lan kat?l?m? ifade eder. (4 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özde?imle Düzenleme: Davran???n ki?isel amaç ve de?erlerle uyumlu oldu?u, birey taraf?ndan bilinçli olarak seçildi?i durumu ifade eder. (4 madde)
D??sal Düzenleme: Ödül veya ceza gibi d??sal sonuçlar elde etmek amac?yla yap?lan kat?l?m? ifade eder. (4 madde)
Güdülenmeme: Bireyin aktiviteyi neden yapt???n? bilmedi?i veya herhangi bir amaç ya da niyet ta??mad??? durumu ifade eder. (4 madde)

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi? ve orijinal ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk beden e?itimi ortam? verileriyle tutarl? oldu?u görülmü?tür. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Modelin veriye uyumuna ili?kin hesaplanan indeks de?erleri, yüksek düzeyde bir uyumu i?aret etmektedir. Bu de?erler ?unlard?r: **RMSEA** = 0.061, **SRMR** = 0.064, **GFI** = 0.94, **AGFI** = 0.91, **NFI** = 0.93, **NNFI** = 0.93 ve **CFI** = 0.95. Bu uyum indeksleri, kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde olup, ölçe?in yap?sal geçerlik düzeyinin yüksek oldu?unu kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, alt ölçeklerin iç tutarl?k katsay?lar? 0.73 ile 0.79 aras?nda de?i?mektedir.

Güvenirlik

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i'nin güvenirli?i, **Cronbach Alfa** iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak test edilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar?n?n güvenilir ve tutarl? ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Alt boyutlara göre hesaplanan iç tutarl?k katsay?lar? ?u ?ekildedir:

?çsel Güdülenme için: 0.71
Özde?imle Düzenleme için: 0.72
D??sal Düzenleme için: 0.79
Güdülenmeme için: 0.78

Bu de?erler, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilebilir güvenirlik düzeylerini kar??lamaktad?r ve ölçe?in her bir alt boyutunun içsel olarak tutarl? oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin orijinal dört faktörlü yap?yla ne kadar örtü?tü?ünü belirlemek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, modelin teorik olarak öngörülen ?çsel Güdülenme, Özde?imle Düzenleme, D??sal Düzenleme ve Güdülenmeme boyutlar?ndan olu?an dört faktörlü yap?yla uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uyum indekslerinin (RMSEA=0.061, CFI=0.95) mükemmel veya çok iyi uyum s?n?rlar?nda yer almas?, faktör yap?s?n?n güçlü oldu?unu ve maddelerin ilgili latent yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir. Bu durum, ölçe?in beden e?itimi ba?lam?nda yap?sal olarak sa?lam oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Beden E?itimi Dersi Kat?l?mc?lar? (Ö?renciler)

Ya? Grubu: Çal??mada spesifik ya? aral??? belirtilmemi? olup, genellikle lise ve üniversite ö?rencilerinde uygulanmaya uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Beden e?itimi derslerine aktif olarak kat?lan bireyler.

Test Metodolojisi: Ölçek, toplam 16 maddeden olu?ur ve 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Derecelendirme, 1 (Hiç Uymuyor) ile 7 (Tamamen Uyuyor) aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Durumsal Güdülenme, Beden E?itimi, Öz Belirleme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Psikometri, Spor Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Nilay Da?dan Ada

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012 (Uyarlama Çal??mas?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için referans belirtilmesi

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerekmektedir. Ticari kullan?m ve geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal makalesine ait PDF, Ankara Üniversitesi dergiler sistemi üzerinden eri?ilebilir: dergiler.ankara.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: durumsal-gudulenme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Da?dan-Ada, E. N., A?ç?, F. H., Kazak-Çetinkalp, F. Z. ve Alt?parmak, M. E. (2012) Durumsal Güdülenme Ölçe?i'nin (DGÖ) beden e?itimi ders ortam? için geçerlik ve güvenirli?i. Spormetre Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 10(1), 7-12.

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

?çsel güdülenme (4)
Özde?imle düzenleme (4)
D??sal düzenleme (4)
Güdülenmeme (4)

ARABPSYCHOLOGY.COM